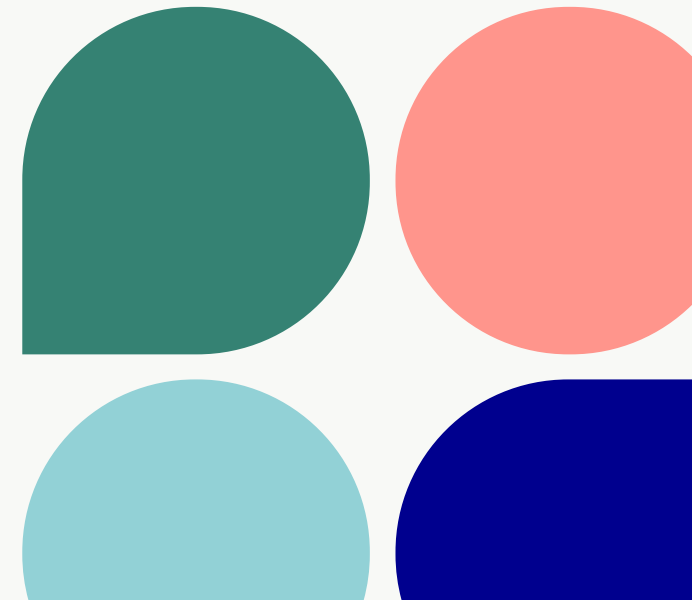

Maatalouden toimenpiteet vesienhoitosuunnitelmissa 2028-2033

Valtakunnallisen vesistökunnostusverkoston vuosiseminaari &
maatalouden vesien- ja ympäristönsuojelun neuvottelupäivät 2.6.2026

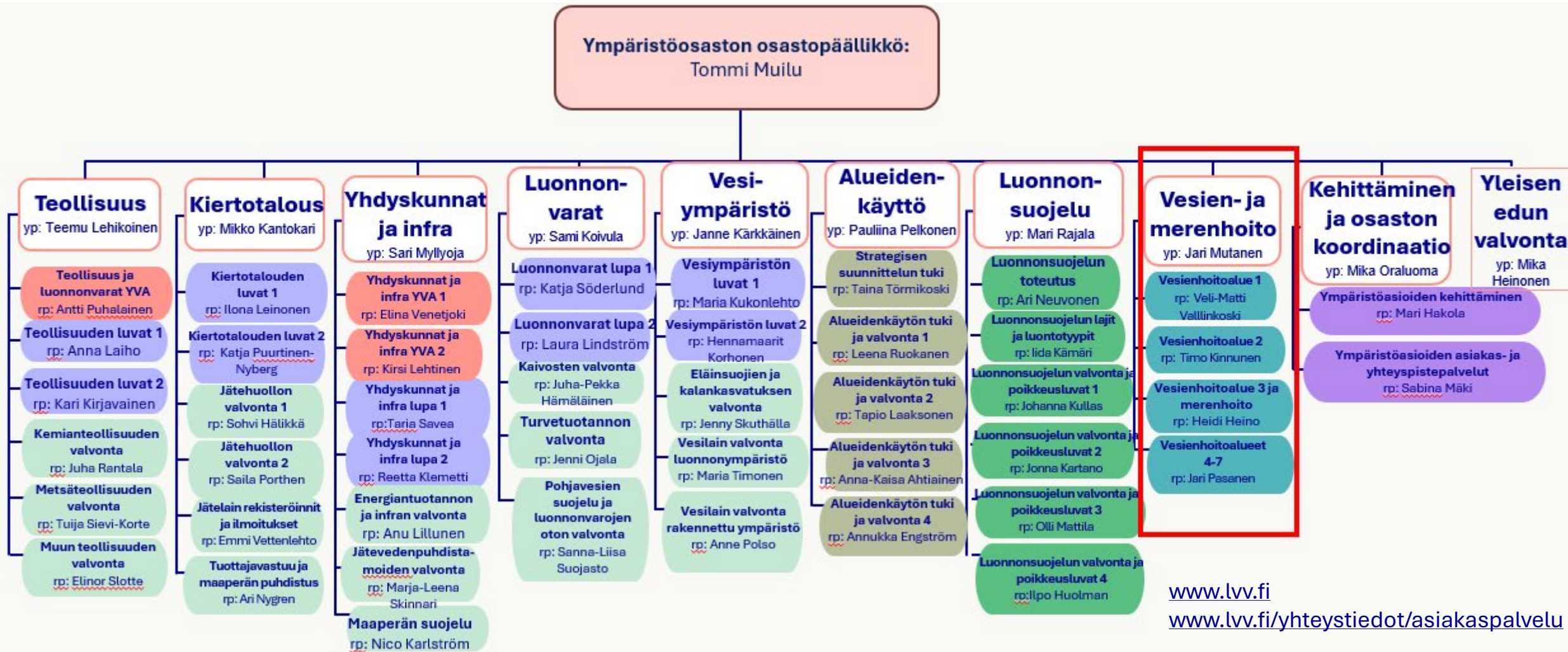
Sanna Kipinä

Lupa- ja valvontavirasto, vesien- ja merenhoidon yksikkö

Lupa- ja valvontavirasto

- Valtakunnallinen virasto, joka hoitaa valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtäviä (aloittanut 1.1.2026)
- Vesien- ja merenhoidon yksikössä hoidetaan vesien- ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaiset tehtävät (mm. vesien- ja merenhoidon suunnittelu)

www.lvv.fi

www.lvv.fi/yhteystiedot/asiakaspalvelu

Vesienhoidon suunnittelu

Alkaa 1.12.2026 (6 kk)

- Etenee 6 vuoden kausina
- Pinta- ja pohjavesien tilan luokittelut valmistuneet (luonnos)
- Avioitu ihmistoiminnasta johtuvat paineet, jotka heikentävät tilaa tai aiheuttavat riskin → toimenpiteiden suunnittelu
- Toimenpiteiden suunnittelu ja vesienhoitosuunnitelmien laadinta kaudelle 2028-2033 parhaillaan käynnissä lupa- ja valvontavirastossa
- Kuuleminen alkaa 1.12.2026 (6 kk)
- Valtioneuvosto hyväksyy vesienhoitosuunnitelmat vuosille 2028-2033 joulukuussa 2027

Vesienhoidon toimenpiteet

Perus- toimen- piteet

Lakisääteisiä

Täyden- tävät toimen- piteet

Jos perustoimenpiteet
eivät riitä

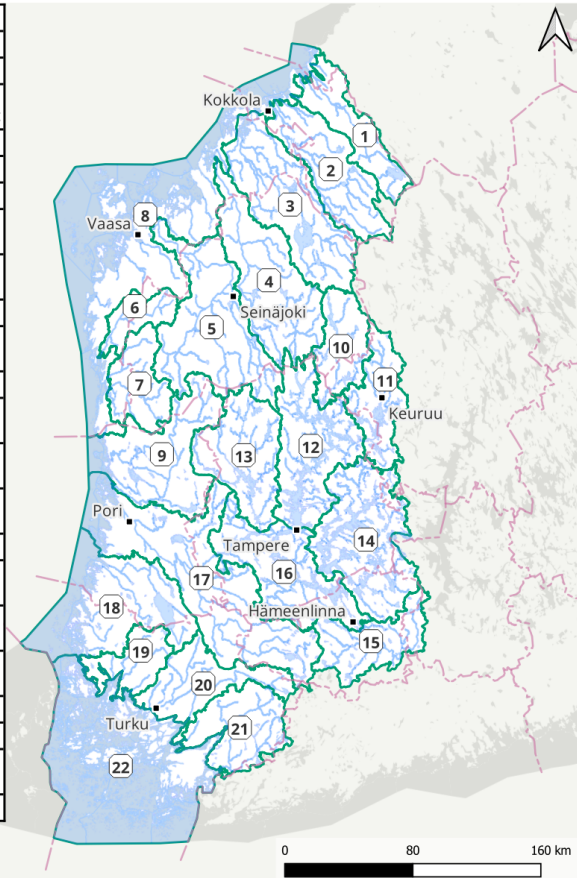
Määrälliset, tiettyyn
vesimuodostumaan tai
alueeseen kohdistuvat
toimenpiteet

Ohjaus- keinot

Tuetaan ja tehostetaan
toimenpiteiden toteutusta
ja seuranta

Oikeudelliset, taloudelliset
ja institutionaaliset,
tiedolliset ohjauskeinot
sekä tutkimus ja
kehittäminen

	Suunnittelualue
1	Lestijoki-Pönttönjoki
2	Perhonjoki-Kälviänjoki
3	Luodon- ja Ojanjärveen laskevat vesistöt
4	Lapuanjoki
5	Kyrönjoki
6	Närpiönjoki
7	Isojoki- Lapväärtinjoki ja Teuvanjoki
8	Pohjanmaan rannikko ja pienet joet
9	Karvianjoki
10	Ahtärin ja Pihlajaveden reitit
11	Keuruun reitti
12	Näsijärven alue ja Tarjanne
13	Ikaalisten reitti ja Jämijärvi
14	Iso-Längelmävesi ja Hauhon reitti
15	Vanajan reitti
16	Pyhäjärven alue ja Vanajavesi
17	Kokemäenjoen alaosa - Loimijoki
18	Eurajoki- Lapinjoki-Sirppujoki
19	Vakka-Suomi
20	Paimionjoki-Aurajoki
21	Kiskonjoki- Uskelanjoki-Halikonjoki
22	Saarisomeri

Vesipuidedirektiivin mukaiset vesimuodostumat 4. suunnittelukausi / Lähde: Suomen ympäristökeskus
Vesienhoidon suunnittelualueet / Lähde: Suomen ympäristökeskus
Hallinnolliset aluejaot (vektori) 1:1 000 000 / Lähde: Maanmittauslaitos (2026-01)
Nimistö / Lähde: Maanmittauslaitos (2026-02)

Esimerkkikuva vesienhoidon suunnittelualueista
(Kokemäenjoen-Saarisomerin-Selkämeren vesienhoitoalue)

Maatalouden vesienhoidon toimenpiteet kaudelle 2028-2033

- Kauden 2022-2027 ohjeistus ja toimenpiteet pohjana → vain tarpeelliset muutokset ja päivitykset
 - Toimenpiteiden toteutustilanne
 - Toteutuksen seurannassa havaitut haasteet
 - Uusi tutkimustieto
- Toimenpiteen toteutusta pitää pystyä seuraamaan samalla tarkkuudella kuin se on suunniteltu
- CAP-suunnitelma ja sen perusteella maksettavat tuet keskeisin maatalouden vesienhoidon toimenpiteiden toimeenpanon ohjaus- ja rahoituskeino
- Vesien- ja merenhoidon toimenpiteitä pyritään rahoittamaan myös muista rahoituslähteistä (mm. kosteikot)
- Kaudelle 2028-2033 esitettävät toimenpiteet on kytketty nykyisen (2022-2027) CAP-ohjelman toimenpiteisiin

Maatalouden toimenpiteiden suunnittelun periaatteita

- Perustoimenpiteitä ei mitoiteta alueellisesti, koska ne ovat kaikkia toimijoita sitovaa lainsäädäntöä (kuvataan vesienhoitosuunnitelmissa valtakunnallisesti tai vesienhoitoalueetasolla)
- Maatalouden vesienhoidon perustoimenpiteet:
 - Valtionneuvoston asetus (1250/2014) eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta
 - Eläinsuojien ympäristölupien ja ilmoituspäätösten mukaiset toimenpiteet
 - Kasvinsuojelulainsäädännön mukaiset toimenpiteet
 - Valtioneuvoston asetus (64/2023) fosforia sisältävien lannoitevalmisteiden ja lannan käytöstä
- Osa perustoimenpiteistä on CAP-suunnitelmassa ns. ehdollisuuden lakisääteisiä vaatimuksia
- Osalle toimenpiteistä (mm. suojavyöhykkeet, talviaikainen kasvipeitteisyys) käytettävissä suunnittelun tueksi valtakunnallista maatalouden vesiensuojelutoimenpiteiden kohdentamisaineistoa (VESSU-hanke): [Maa- ja metsätalouden vesiensuojelutoimenpiteiden kohdennusaineisto](#)
- Toimenpiteet suunnitellaan valtakunnallisesti yhteneväisesti kaikille suunnittelualueille

Yhteistyö toimenpiteiden suunnittelussa:

- Elinvoimakeskukset (maatalous, vesienhoidon edistäminen)
- Luonnonvarakeskus
- Suomen ympäristökeskus
- Vesien- ja merenhoidon yhteistyöryhmät

Maatalouden vesienhoidon täydentävät toimenpiteet vuosille 2028-2033	yksikkö	Toimenpiteet vuosille 2022-2027 (muutokset)	yksikkö
Kerääjäkasvit	ha/vuosi	Kerääjäkasvit	ha/vuosi
Maanparannus- ja saneerauskasvit	ha/vuosi	Uusi toimenpide, ei käytössä kaudella 2022-2027	
Talviaikainen kasvipeite	ha/vuosi	Talviaikainen kasvipeite	ha/vuosi
Turvepeltojen nurmet	ha/vuosi	Jo käytössä olevien turvepeltojen nurmet	ha/vuosi
Maanparannusaineet	ha/kausi	Maatalouden uudet vesiensuojelumenetelmät (kipsi, rakennekalkki ja kuidut)	ha/kausi
Peltojen vesitalouden hallinnan investoinnit	ha/kausi	Uusi toimenpide, ei käytössä kaudella 2022-2027	
Säätösalaojitus- ja kastelu jo käytössä olevilla turvepelloilla	ha/kausi	Säätösalaojitus jo käytössä olevilla turvepelloilla	ha/kausi
Suojavyöhykkeet	ha/vuosi	Suojavyöhykkeet	ha/vuosi
Luonnonmukainen peruskuivatus	hankkeiden lkm/kausi	Luonnonmukainen peruskuivatus	hankkeiden lkm/kausi
Vesiensuojelukosteikot	ha/kausi	Kosteikot	ha/kausi
Lannan prosessointi, tilakohtainen	kpl (laitos/laitteisto) ja tn (käsiteltävä lantamäärä)	Lannan prosessointi, investoinnit (laitteisto, laitos)	lkm/kausi
Lannan prosessointi, keskitetty	kpl (laitos) ja tn (käsiteltävä lantamäärä)	Lannan prosessointi, käsiteltävä lantamäärä	m³/vuosi
Kiertotalouden edistäminen	ha/kausi	Lannan ympäristöystävälliset menetelmät, Ravinteiden ja orgaanisen aineksen kierrättäminen	ha/vuosi
Kasvinsuojeluaineiden käytön vähentäminen	ha/vuosi	Kasvinsuojeluaineiden käytön vähentäminen ja luonnonmukaisesti viljelty pelto	ha/vuosi
Kasvihuonetuotannon jäteveden (ylikasteluveden) kierrättäminen	m² (kasvihuoneala)	Uusi toimenpide, ei käytössä kaudella 2022-2027	
Poistunut, ei käytössä kaudella 2028-2033		Ehdollisuuden vaatimusten tuottamaton ala	ha/vuosi
Poistunut, ei käytössä kaudella 2028-2033		Luonnonhoitopeltonurmet ja monimuotoisuuskasvit	ha/vuosi
Pohjavedet mukana maatalouden toimenpiteissä (esim. suojavyöhykkeet)		Peltoviljelyn pohjavesien suojelutoimenpiteet	ha/vuosi
Siirtyy ohjauskeinoihin kaudella 2028-2033		Maatalouden tilakohtainen neuvonta	hlö/vuosi

Maatalouden vesienhoidon ohjauskeinot (luonnos)

- Valtakunnallisia, ei alueellista kohdennusta tai mitoitusta
- Laadittu valtakunnallisessa maa- ja metsätaloustiimissä ja työhön osallistui monia asiantuntijoita aluehallinnosta ja tutkimuslaitoksista
- Työpajat ohjauskeinoista toukokuussa ja sidosryhmä-kommentit
- Ohjauskeinojen viimeistely 31.7.2026 mennessä

Oikeudelliset ohjauskeinot:

- Tehostetaan lannan ja prosessoidun lannan käyttöä

Taloudelliset ja institutionaaliset ohjauskeinot

- Rahoitetaan vesiensuojelurakenteiden toteuttamista tilusjärjestelyn yhteydessä ja osana tilusjärjestelyä
- Suunnataan CAPin hanketukia vesiensuojelutoimenpiteiden edistämiseen
- Edistetään uusia vesiensuojelukeinojen rahoitusmahdollisuuksia sekä menetelmien pitkäisvaikutusten tutkimusta
- Otetaan maatalouden kohdentamisaineistot käyttöön uudella maatalouden (CAP) ohjelmakaudella 2028-2034 kohdentamisen tueksi
- Edistetään toimenpiteitä ravinteiden kierrätyksen tehostamiseksi
- Kehitetään ravinteiden kierrätyksen raportointia
- Kasvihuonetuotannon ympäristölupavelvollisuuden ohjeistuksen laatiminen suurille laitoksille
- Uuden tukimuodon kehittäminen kasvihuonetuotannon jäteveden (ylikasteluveden) käsittelyn ja kierrättämisen investointeihin vanhoissa laitoksissa
- Tehostetaan maatalousmuovien kierrätystä valvonnan ja neuvonnan keinoin

Tiedolliset ohjauskeinot

- Otetaan käyttöön viljelykiertoa tukevia työkaluja
- Tilakohtaisen neuvonnan kehittäminen paremmin nitraatti-, vesipuite- ja meristrategiadirektiivin tavoitteita ja vaatimuksia tukevaksi
- Koulutetaan viljelijöitä luonnonmukaisten vesienhallintamenetelmien käyttöön ja maan kasvukunnon parantamiseen
- Tunnistetaan riskialueet (kuten tulva, eroosio ja happamat sulfaattimaat) peltolohkotasolla
- Edistetään maanparannusaineiden käyttöä
- Tehostetaan maan kasvukunnon, vesitalouden ja kuivuuden valuma-alueen huomioon otamista kokonaisvaltaista hallintaa neuvonnan ja koulutuksen avulla

Tutkimus ja kehittäminen

- Rahoitetaan maatalouden ravinnepäästöjä vähentävien menetelmien tutkimusta ja kehittämistä ja edistetään niiden käyttöönottoa
- Kehitetään toimintatapamalli kuivatusyhteisöjen toimintaan vesienhallintajärjestelmän toteuttamiseksi
- Ylläpidetään ja kehitetään maatalouden vesistökuormituksen Agrimon-seurantaverkostoa
- Kehitetään jaloittelalueiden, ulkotarhojen ja säilörehuvarastojen vesien/nesteiden hallintaa sekä pienten eläintilojen ja hevostallien ympäristönsuojelua ja lannan kierrättämistä
- Turvepeltojen vesiensuojelutoimenpiteiden kehittäminen
- Selvitetään ja edistetään toimenpiteitä, joilla voidaan vähentää turvemaiden raivausta pelloksi
- Edistetään säätösalaojituksen käyttöönottoa turvemaiden ja happamien sulfaattimaiden lisäksi myös kivennäismailla (uusi ohjauskeino)
- Kasvihuonetuotannon jäteveden (ylikasteluveden) käsittelymenetelmien kehittäminen (uusi ohjauskeino)
- Kasvihuonetuotannon päästö- ja vaikutustarkkailun kehittäminen, esim. laitosten vapaaehtoinen yhteistarkkailu
- Lisätään tietoa kierrätyslannoitteiden mikromuovipäästöistä ja niiden hallinnasta
- Vähennetään kasvinsuojeluaineiden käytön vaikutuksia pinta- ja pohjavesiin kehittämällä vaihtoehtoisia torjuntamenetelmiä ja kohdentamalla vesiensuojelutoimenpiteitä

Kiitos!

sanna.kipina@lvv.fi